ነባር ቃል

ከሳብ ሕዚ ግሲ እናበልና እናጽነዖም ዝነበርና ቃላት ዘርኢ ይበሃሉ።ካብዚ ቀጺልና ድማ ናባር ቃል እናጽናዕና ዓረፍተ ነገር ክንሠርሕኢና።

ቃላት

ግእዝ	ልሳነ ትግራይ
አነ	እየ፣ኮይነ፣ክኸውንየ፣እኸውን አሎኹ፣ክኾን
ንሕነ	ኢና፣ኮንና፣ክንከውንኢና፣ንኸውን አሎና፣ንኾን
አንተ	ኢኻ፣ኮንካ፣ክትከውንኢኻ፣ትኸውን አሎኻ፣ኩንኔ
አንትሙ	ኢኹም፣ኮንኩም፣ትኮኑአሎኹም፣ትኾኑኢኹም፣ኩኑ
አንቲ	ኢኺ፣ኮንኪ፣ትኾኒአሎኺ፣ትኾኒ ኢኺ፣ኩኒ
አንትን	ኢኽን፣ኮንክን፣ትኾናአሎኽን፣ትኾና ኢኽን፣ኩና
ውእቱ	ኢዩ፣ኮነ፣ይኸውንአሎ፣ክኸውን’ዩ፣ይኹን
ውእቶሙ(እሙንቱ)	ኢዮም፣ኮኑ፣ይኾኑአለዉ፣ክኾኑዮም፣ይኹኑ
ይእቲ	ኢያ፣ኮነት፣ትኸውንአላ፣ትኸውንያ፣ትኹን
ውእቶን(እማንቱ)	ኢየን፣ኮና፣ይኾናአለዋ፣ይኾናየን፣ይኹና
አኮ	አይኮነን፣አይኸውንን፣አይኹን
ቦ	አሎ፣ነበረ፣ይህሉ፣የህሉ
አልቦ	የለን፣አይነበረን፣አይኑብርን፣አይንበር፤

አብነት**(example)**

በዓልናይ	ነባር ግሲ	ልሳነ ትግራ
ትሑት	አነ	ትሑትየ፤ትሑት ኮይነ ፣ትሑት ክኾንየ፤
ራትዕ	አንተ	ቅኑዕ ኢኻ፣ቅኑዕ ኮይንካ፤ቅኑዕ ክትኮንኢኻ፤ቅኑዕ ኩንፔ፤
ሐራን	አንትሙ	ሕያዎት ኢና፣ሕያዎት ኮይንና፣ሕያዎት ክንኮን ኢና፣ሕያዎት ንኹንፔ፤
ጠባብ	አንቲ	ለባም ኢኺ፣ለባም ኮይንኪ፣ለባም ትኾኒ ኢኺ፤ለባም ኩኒ፤
ዓብዳት	አንትን	ሕማቓት ኢኽን፣ሕማቓት ኮይንክን፤ሕማቓት ትኾና ኢኽን፤ሕማቓትኩና፤
ትግሀ	ውእቱ	ትጉህ’ዩ፤ትጉህ ኮነ፤ትጉህ ይኸውን፤ትጉህ ይኹን
ንቁሓን	እሙንቱ	ንቑሓት’ዮም፤ንቑሓት ኮኑ፤ንቑሓት ክኾኑ’ዮም፤ንቑሓት ይኹኑ፤

ቦ ወአልቦ

ነባርግሲ	በዓል ናይ	ልሳነ ትግራይ
ቦ	ጽድቅ	እውነት አሎ፣አውነት ይህሉ፣እውነት የህሉ፤
ቦ	ሐር	ሕያዋይ አሎ፤ሕያዋይ ይህሉ፤ሕያዋይ የህሉ፤
አልቦ	ጽድቅ	እውነት የለን፣እውነት ይህሉ፣እውነት የህሉ፤
አልቦ	ሐር	ሕያዋይ አሎ፣ሕያዋይ ይህሉ፣ሕያዋይ የህሉ

አኮ

ነባር ግሲ	ተስሓቢ	በዓልናይ	ልሳነ ትግራይ

አኮ	ጻድቅ	ነዌ	ነዌ ጻድቅ አይኮነንኝ፤ጻድቅ አይኸውንንኝ፤ጻድቅ አይኹንኝ፤
አኮ	ዓብድ	ሰሎሞን	ሰሎሞን ሰነፍ አይኮነንኝ፤ሰነፍ አይኸውንንኝ፤ሰነፍ አይኹንኝ፤
አኮ	ጠቢባን	አይሁድ	አይሁድ ጥበበኛታት አይኮኑንኝ፤ጥበበኛታት ኾአይኑንኝ፤አይኹኑኝ፤

እናበለ መንገዱ የርእና

ምልማድ

በዚ ትምህርት'ዚ መሠረት ንሕነ፣አንትን፣ ይእቲ፣ውእቶን(እማንቱ) ብገዛብሉ ነባር ግሳት በቲ

ቀጺሉ ዘሎ ሳጹን መሠረት ንምሥራሕ ንለማመድ፤

ተስሓቢ	ነባር ግሲ	ልሳነ ትግረይ
፩.ልሒቃን ፪.ሠናያት ፫.ሥርግውት ፬.አቤራት		

ሐገዚ ግሲ

ግእዝ	ልሳነ ትግራይ
መኑ	መን
ምንት	እንታይ፣
አይቴ	አበይ
አይ	እንታይ፣መንኤ
ማእዜ	መኣዝ፣(መኣዘ)
እፎ	ከመይ፣ከመይ፣ከመይኤ
ናሁ	ሕዚ፣
ዮም	ሎሚ
ትማልም	ትማሊ
ትካት	ድሮ፣ቀደም
ስፍን	ክንደይ
ጥቀ	ብጣዕሚ፣እኳዕ እኳ

አብነት

ተስሓቢ	ነባርግሲ	ልሳነ ትግራይ	ተስሓቢ	ግሲ	በዓል ናይ	ልሳነ ትግራ
መኑ	አንተ	መን'ኻ	መኑ	ውእቱ	ዝንቱ	እዙይ መን'ዩ
ምንት	ውእቱ	እንታይ'ዩ	አይ	ውእቱ	ብእሲሁ	እቲ ሰባኣይ ተዋይ'ዩ
አይ	ውእቱ	መን'ዩ/እንታይ'ዩ/	ማእዜ	መጽአ	ውእቱ	ንሱ መኣዝ መጸ
እፎ	መጽአ	ከመይሉ መጸ	ትካት	አበሱ	ሕዝበ	ድሮ ሕዝቢ በዲሉ ነይሩ
ናሁ	ተሰምዐ	ሕዚ ተሰምዐ	ትማልም	ዘንመ	ዝናም	ትማሊ ዝናም ዘሊሙ ነይሩ